

MOŽNOSTI PŮSOBNÍ NEPŘÍTELE PROTI TERITORIU ČSSR

Při zahájení války bez jaderných prostředků nebo za omezeného použití taktických jaderných zbraní může působit nepřítel proti teritoriu především letectvem, výsadky všeho druhu a popřípadě i pozemními silami.

Tento způsob zahájení války je z hlediska plnění úkolů teritoria méně náročný. Umožňuje postupně plnit všechna plánovaná opatření, zejména vyvedení vojsk, mobilizaci, evakuaci, zásobování apod. bez vážnějšího narušení a ztrát.

Všechna plánovaná opatření musí být řešena na teritoriu urychleně, poněvadž nepřítel může v každém okamžiku použít jaderné zbraně.

Při této variantě zahájení války bojové prostředky teritoria budou zaměřeny především k boji s letectvem nepřítele a k likvidaci výsadků všeho druhu.

Všeobecnou raketovou jadernou válku se bude snažit nepřítel zahájit s maximálním překvapením. To ovšem znamená, že zároveň s odpálením strategických raket je vyhlášen všeobecný poplach. Nejvýhodnější je uvést vojska do bojové

pohotovosti několik hodin (zhruba 2—3 i více) před zahájením napadení a získat čas k vyvedení vojsk a letectva, námořních sil, skladů apod.

Nepřítel může použít proti teritoriu především:

- jaderné zbraně,
- letectvo,
- výsadky všeho druhu,
- různé prostředky psychologického působení,
- a konečně v případě úspěchu v pohraničním sražení — pozemní vojska.

JADERNÉ ZBRANĚ

ve všeobecné jaderné válce použije nepřítel proti teritoriu nejintenzivněji v prvním hromadném úderu.

Při rozpoutání války s překvapením (bez krátkodobých příprav) použije nepřítel v první vlně asi 20 — 25 úderů, ve druhé vlně (tj. Č + 2 do Č + 3) asi do 45 — 50 úderů. To znamená, že v prvním hromadném úderu v trvání 3 — 4 hodiny může nepřítel použít na území našeho teritoria asi do 65 — 75 jaderných úderů.

Podle současného stavu prostředků — nosičů jaderných zbraní — mohou se na tomto úderu podílet 70—80 % letouny — nosiči a 20 — 30 % řízené střely (v první vlně hlavně RS typu PERSHING, ve druhé vlně RS PERSHING a SERGEANT). Za předpokladu, že proti území teritoria může nepřítel použít do 170 — 200 letounů — nosičů, 2 — 3 skupiny RS PERSHING a 1 — 2 oddíly RS SERGEANT to znamená, že zabezpečí uvedené počty úderů v rámci prvního hromadného úderu salvou asi 40 % těch prostředků, které má k dispozici. Přitom do kalkulace nejsou zahrnuty bezpilotní letouny typu MA-CE, které byly odsunuty z Evropy — až na jednu letku.

Po určitých, třeba i krátkodobých přípravách může nepřítel použít v první vlně 35 — 40 úderů, ve druhé vlně 20 — 25 úderů, tj. celkem 55 — 65 jaderných úderů prostředky v podobném poměru jako v předešlém případě — ovšem s tím rozdílem, že již při zahájení prvního hromadného úderu (v 1. vlně) může použít i RS typu SERGEANT.

Z toho vyplývá, že zahájení války bez příprav, které je z hlediska překvapení pro nepřítele velmi výhodné, má na druhé straně velkou nevýhodu: první hromadný úder je podstatně slabší a odvetným úderem může být vyražena značná část prostředků a vojsk v posádkách ještě před zahájením druhé vlny.

Naproti tomu při druhé variantě, po určitých přípravách, má nepřítel možnost zahájit svými prostředky silný úder již v první vlně. Má ovšem značnou nevýhodu, úměrnou délce příprav, neboť druhá strana má čas k vyvedení a rozptýlení vojsk a materiálu.

Náročnější varianta zahájení války je tedy po krátké (maximálně 2 — 3, někdy i více hodinové) době, potřebné k uvedení vojsk do bojové pohotovosti. Nepřítel má možnost vyvést i takticko-operační prostředky jaderného napadení, rozptýlit letectvo, vyvést pozemní síly z posádek a tím snížit výsledky odvetného úderu.

Hlavním cílem prvního hromadného úderu nepřítel zpravidla bude zlomit jadernou sílu a letectvo, napadnout pozemní vojska, sklady a zařízení a dezorganizovat celkovou činnost na teritoriu.

Předpokládám, že asi 40 — 45 úderů v prvním hromadném úderu bude použito na jaderné prostředky, štáby a pozemní vojska, asi 30 — 35 % úderů na letectvo a objekty PVOS, do 10 — 15 % úderů na tylové objekty (sklady a jiná zařízení) a asi 10 % na politická a ekonomická centra, komunikační uzly a jiné teritoriální objekty. Procentuální rozdělení úderů může být podle situace jiné.

Po jaderných úderech nepřítel zasadí síly do útoku s cílem rychle proniknout na naše území. Do čáry Labe, Vltava bude používat vzdušné jaderné výbuchy, v hloubce našeho území ve větší míře výbuchy pozemní. Velení NATO připravuje v hloubce přibližně 200 km a popřípadě v další hloubce od čáry dotyku pásmo vysokého radioaktivního zamoření. Těchto pásem může být několik, vždy po 150—200 i více kilometrech a to v případech, kdy se nevytváří radioaktivní zamoření celých prostorů. Vycházejí z těchto zásad může být průběh prvního pásma radioaktivního zamoření např. na čáře Krkonoše, Jeseníky, Drahanská vysočina a Malé Karpaty, průběh druhého pásma na čáře Vysoké Tatry, východní oblasti Slovenského Rudohor. Pásmo je široké minimálně 40 km a zpravidla nepřesahuje 70 — 80 km. Průběh bývá volen podle síly a směru větru. Pásmo zasahuje i na teritoria sousedních států.

K vytváření pásma radioaktivního zamoření použije nepřítel v prvním hromadném úderu asi 10 % celkového množství jaderných úderů vyšší kilotonáže (zhruba od 100 — 300 kt až do megatonového charakteru).

Množství jaderných úderů nepřítel po prvním hromadném úderu a v dalších dnech bude záviset na úspěchu odvetného

úderu. Podle denní doby zahájení války může nepřítel použít do konce D 1 po prvním hromadném úderu dalších 20 až 30 i více úderů, v průběhu D 2 do 15 až 20 úderů a v dalších dnech možnosti zásahu jadernými zbraněmi budou neustále klesat. Počty jsou jednou z možných variant.

Zásahy jaderných zbraní ve všeobecné jaderné válce budou hlavním projevem nepřátelské činnosti na teritoriu, způsobí teritoriu nepředstavitelné škody a ztráty a podstatně naruší organizovaný život, mobilizaci, zásobování, dopravu atd.

LETECTVO

pravděpodobného nepřítel v současné situaci může působit proti teritoriu celkovou hodnotu do 550 — 600 bojových letounů (do 90 — 100 stíhačů, 130 — 150 průzkumných letounů a 330 — 350 stíhacích bombardovacích letounů).

Při kalkulaci dvou vzletů v průběhu D 1 znamená to zásah asi 660 — 700 stíhacích bombardovacích letounů. Za předpokladu, že nepřítel po vyřazení bezpilotních letounů typu MACE použije pro první hromadný úder a další úder v průběhu D 1 asi 65 — 75 vzletů letounů - nosičů, zůstává pro bombardování klasickou leteckou municí asi 595 — 625 vzletů stíhacích bombardovacích letounů. To při průměrné únosnosti stíhacích bombardovacích letounů představuje přibližnou hodnotu 900 — 1200 i více tun klasické letecké munice, kterou může nepřítel zasazovat určené cíle.

Podle známých zásad velení NATO použije nepřítel vzlety stíhacího bombardovacího letectva takto:

— 10 — 15 % (asi 80 — 90 vzletů) k přímé podpoře pozemních vojsk, tj. do hloubky až 100 km,

— 50 % (asi 300 vzletů) k boji se ZHN a letectvem, tj. do hloubky rozmístění operačně taktických raket a letectva,

— 35 — 40 % (asi 220 vzletů) k izolaci bojiště s hlavním zaměřením na komunikační objekty, zásobovací základny, politická a hospodářská centra, mobilizační střediska apod.

Podle možností a doktrinárních zásad o použití letectva je možné v jedné z variant vyjádřit i úsilí nepřátelského letectva podle prostorů:

— 10 — 15 % na západní pohraniční kraje;

— 60 — 700 % na oblasti středních a východních Čech, území Moravy a západní oblasti Slovenska;

— 15 — 30 % na území středního a východního Slovenska.

Z této hrubé kalkulace je možné přibližně vyjádřit úsilí letectva i proti území jednotlivých krajů.

Zdůrazňuji však, že jde o vyjádření jedné z možných variant; podle vzniklé situace mohou být procentuálně vyjádřené údaje značně rozdílné.

Při zvyšování leteckého úsilí nepřítel z jihu, z letišť umístěných v severní Itálii, je nutné počítat se zvýšenou činností zejména na území Moravy a Slovenska.

V průběhu D 2 a D 3 bojové úsilí letectva v důsledku ztrát bude klesat. V průběhu D 2 se může snížit o 30 až 40 %, v průběhu D 3 až o 50 % proti intenzitě bojové činnosti letectva, uvedené pro D 1. Avšak ani tuto situaci nelze přesně předvídat, neboť intenzita bojové činnosti letectva v průběhu dalších dnů vedení války bude záviset na tom, jak se nepříteli podaří nahrazovat ztráty (především přínosem dalších leteckých jednotek ze zámoří) a na celkových výsledcích odvetného úderu a akceschopnosti PVO.

Letadla svou rychlostí, únosností i zaměřovacími a naváděcími prostředky jsou velmi účinným bojovým prostředkem, který umožňuje napadnout a vyřadit přesně stanovené objekty ve dne i v noci, zejména v případech, kdy po prvním hromadném úderu bude narušena souvislost PVO teritoria.

VÝSADKY

a jejich boj nabývají na významu.

Snaha, zejména amerického velení, po zvýšení taktické a operační pohyblivosti je v posledním desetiletí charakterizována orientací na hromadnou vzdušnou přepravu vojsk.

Tato orientace na vzdušnou přepravu vojsk i materiálu na válčišti vychází z reálného hodnocení předpokládaného charakteru bojové činnosti v příští možné válce, kdy možnosti použití pozemních dopravních prostředků, zejména kolových vozidel, budou v důsledku účinků jaderných zbraní velmi omezeny a v některých případech zcela vyloučeny.

Praktickým projevem vzrůstajícího významu leteckých dopravních prostředků je nejen nepřetržitá modernizace dopravního letectva, ale i nebyvalé zvýšení počtu organických letounů a vrtulníků u západoněmeckých, francouzských a zejména u amerických svazků.

Nová koncepce bojového použití vojenských letounů a vrtulníků, která vychází ze zkušeností různých intervenčních válek našla své vyjádření i v novém ame-

rickém Polním řádu FM-100-5, v němž je bojové činnosti pozemních vojsk za použití vrtulníků a vojenských letounů věnována značná pozornost pod termínem „air-mobile operations“.

K získání hlubších poznatků o nových způsobech použití vojenských letounů a vrtulníků byla vytvořena v r. 1962 v armádě USA vzdušná útočná divize v brigádní organizaci, jejíž počty dosahovaly asi 16 tisíc osob, 26 obrněných transportérů, 66 děl, 6 odpalovacích zařízení LITTLE JOHN a asi 1150 kolových vozidel. Divize měla asi 460 letounů a vrtulníků, z toho asi 320 vrtulníků k dopravě vojsk a materiálu (ostatní letouny a vrtulníky byly určeny k průzkumným, kurýrním a jiným účelům). Vzdušnými prostředky je možné přepravit jedním koloběhem asi jednu třetinu divize na vzdálenost 300 i více km. Proto byla tato divize přepravována a zasažována do boje po brigádách.

Organizační struktura divize, jakož i způsoby bojové činnosti, byly zkoušeny několik let, celková koncepce byla v podstatě přijata americkým velením. V současné době je divize prověřována v bojové činnosti ve Vietnamu jako 1. vzdušná výsadková divize (1 Cavalry division air mobile).

V bojích ve Vietnamu jsou zkoušeny a studovány optimální způsoby vzdušné přepravy vojsk vrtulníky, seskupení vrtulníků ve vzduchu a jejich zajištění, způsoby manévru k přistání a řada způsobů vedení boje za bezprostředního používání vrtulníků.

Podle výsledků a uplatnění tohoto typu divize zahájí USA pravděpodobně výstavbu dalších podobných svazků.

Význam vzdušné přepravy vojsk, zejména do týlu nepřítelů, uznávají plně i ostatní armády NATO a přijímají příslušná opatření. Např. před dvěma roky měl štáb a svazky 2. armády Bundeswehru asi 90 až 100 vrtulníků, dnes má asi 160 — 170 vrtulníků. Během dvou let se zvýšila přepravní kapacita, rychlost i dolet vrtulníků. Před dvěma lety mohly přepravit vrtulníky jedním koloběhem 700 — 800 osob, nyní 1200 — 1500 osob.

Zdokonalováno je i dopravní letectvo. Zvyšuje se jeho rychlost, únosnost a jeho činnost se zaměřuje na přepravu vojsk a materiálu na velké vzdálenosti. Např. v r. 1965 bylo přepraveno vzdušným transportem do Vietnamu celkem 275 130 osob a 96 540 tun materiálu. Největší kapacity bylo dosaženo v prosinci 1965 (94 000 osob a 18 000 tun materiálu).

Na středoevropském válčišti je v národních silách a 4. STLV asi 230 dopravních letounů.

Podle Zprav-51-51 dělí se vzdušné výsadky americké armády a podobně i dalších armád NATO na

- takticko-operační,
- operačně strategické,
- přepadové,
- zvláštního určení.

Předpis charakterizuje a podrobně rozepisuje použití a úkoly těchto druhů vzdušných výsadků. Zaměřím se proto na jednu z možných variant použití výsadků proti území teritoria.

Do zahájení války nebude pravděpodobně nepřítel používat vzdušné výsadky na území teritoria. Se zahájením války a po prvním hromadném úderu a v průběhu operace má nepřítel možnost vysadit od každé divize prvního sledu **vrtulníkový výsadek** v síle roty až praporu do hloubky až 50 km od čáry dotyku k zabezpečení rychlého postupu pozemních vojsk. Do konce D 1 může vysadit další vrtulníkové výsadky.

Podle kapacity dopravního letectva má možnost vysadit nejméně dva **takticko-operační výsadky** v síle do výsadkové brigády zpravidla v noci z D 1 na D 2 na řeku Labe a Vltava s cílem zachvátit přechody přes obě řeky nebo k vedení aktivní činnosti na teritoriu. V dalším průběhu války, podle situace mohou být vysazovány další takticko-operační výsadky.

Přepadové vzdušné výsadky může nepřítel vysadit v síle roty až praporu a to jak do taktické a operační hloubky, tak i hluboko na území teritoria. Jejich úkolem je ovládnout nebo zničit prostředky atomového napadení, sklady speciálních zbraní, spojovací uzly, velké štáby, letiště, zmocnit se vysokých státních nebo vojenských činitelů, osvobodit válečné zajatce, ukořistit novou válečnou techniku apod.

Podle amerických řádů nemá přepad trvat déle než 6 hodin.

Proti území našeho teritoria může nepřítel použít několik přepadových vzdušných výsadků [nejméně 2—3]. Úkoly budou plnit zpravidla v noci a po splnění úkolu se vrátí ihned zpět vzdušnou cestou nebo po zemi. V případě nemožnosti návratu dělí se na malé skupiny a pokračují v boji společně s jinými záškodnickými skupinami.

Průzkumné a diverzní výsadky bude nepřítel vysazovat postupně na celé území teritoria. **Skupiny hloubkového průzkumu** od roty dalekého průzkumu armádního sboru a armády bude nepřítel vysazovat do hloubky až 120 km, armádní skupiny až do hloubky 450 km s důrazem na zjišťování ZHN, soustřeďování a přesuny

vojsk, velitelských stanovišť, skladů apod. Průzkumné skupiny mohou v určitých případech plnit i úkoly diverze (na komunikacích, energetických objektech apod.). Podle současné situace a prostředků má nepřítel možnost vysadit na území teritoria 20 — 30 skupin hloubkového průzkumu.

Průzkumné diverzní odřady (síla asi 12 mužů) pod velením důstojníka jsou jednotky speciálně připravované ve speciálních skupinách (special forces) pro činnost v týlu nepřítel. Skupiny zpravidla dostávají náročnější průzkumné úkoly a úkoly přímé diverze, např. rušení dopravy, zamoření pitné vody a jiných zdrojů, ničení energetických zdrojů a rozvodné sítě, terorizování obyvatelstva, přepady a ničení radiotechnických zařízení, přepady úřadů, telefonních centrál apod. Průzkumné úkoly mohou být zaměřeny zejména na zjišťování jaderných prostředků, průběhu mobilizace, rozmístění a přesuny vojsk apod.

Průzkumné diverzní odřady A mívají za úkol podle poznatků z bojů ve Vietnamu organizovat na území protivníka záškodnické skupiny, složené z různých deklasovaných živlů, dezertérů apod. Skupin je využíváno buď pro zpravodajskou, nebo i pro diverzní činnost.

Podle současné situace může nepřítel zasadit proti našemu území až jednu rotu zvláštního určení z počtů 10. speciální vzdušné výsadkové skupiny, tj. asi 12 průzkumné diverzních odřadů A s možností jejich postupného vysazení do celé hloubky našeho území.

PROSTŘEDKY VEDENÍ PSYCHOLOGICKÉ VÁLKY

proti teritoriu bude nepřítel používat různé.

Základními formami budou především rádiové vysílání, letákové akce, rozšiřování nepravdivých zpráv diverzními skupinami, rozhazování různých dokumentů (potravinových lístků, poukazů apod.).

ČINNOST POZEMNÍCH VOJSK NEPŘÍTELE

na teritoriu se může projevit zejména v západních oblastech státního území v případě, že nepřítel dosáhne úspěchu v pohraničním střetném sražení. V takovém případě bude jeho činnost charakterizována rychlým pronikáním tankových a mechanizovaných jednotek a útvarů na směrech ze širokého používání taktických výsadků.